

Bi alîkariya Karger û Şaredariya Sûrê

Sal:1 ● Hejmar: 1 ● Zivistan 2006
Pêveke Azadiya Welat, bê pere ye.

Dersên PHP'ê

Êdî hûnê bikaribin bi PHP'ê bixebitin

|Dersên HTML'ê

HTML bingeha zimanê bernamekariyê ye

|Sazkirina Malperan

Hûn îj dikarin malpera xwe cêkin

Bernameyên Komputerê Dibin Kurdî

Her kes ne mehkûmê Microsoft Windowsê ye. Linux Ubuntu bu kurdî derket û textê Microsoftê dihejîne.

Koma PeKurd Werdigerîne

Xewnek kirin rastî, rastiyeğ belav kirin.

Firefox û OpenOffice

Bernameyên azad yek bi yek têr wergerandin.

Opera 8.5

Geroka yekemîn e ku li kurdî hate wergerandin.

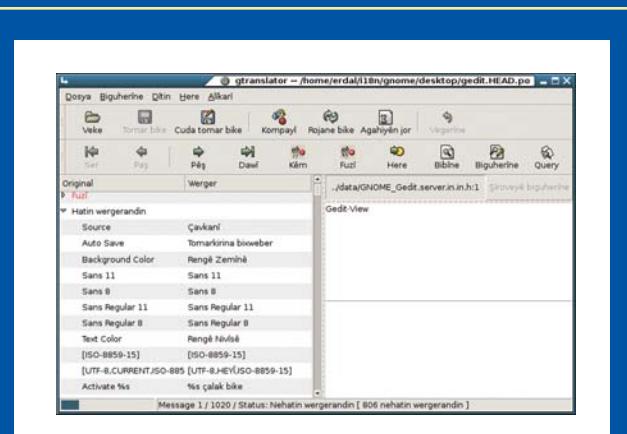
Pêşbaziya Nivîsbariyê 2006

Ey pêşbazî bi tenê ji bo bernameyên kurdî ye.

Ensîklopediya Kurdî

Ew tekane û mezintirîn ensîklopediya kurdî ye. Hûn jî dikarin bi destê xwe wê mezintir bikin û zimanê xwe bixin nav zimanên dinyayê. Ji bo vê yekêzanîneke pir ne lazim e. Hinek daxwaz û hinek hezskirin bes e.

Abiword Derket

Tu li ber komputerê rûnişti yî û nivîsa xwe dinivîsî. Her ku tu çewt dinivîsî, ew serast dike. Çewtiyên te nîşanî te dide û rastiya wê ji te re dibêje. Ev ïjî êdî nexwn e.

Rezan Tovjin

rezan@pckurd.net

Dersên PHP'ê

R. Lerdorf, di destpêka dîroka ûnernetes de, wate di wan salê 1990'î de ku hîn ûnernetes nû belav dibû de, ji xwe re li karekî digeriya. Fikirî ku kurtejiyana xwe di rûpelekê de binivîse û dema çû ji bo kar serî li derekê da, vê navnîşanê bide wan. Lî wan deman, bi taybetî jî di tora Unix a zanîngehan de ku pêşkêşkerên web hatibûn sazkinin, çêkirina rûpeleke şexsî ne karekîşan bû.

Kî rûpelekê ji xwe re çêke û têxe pêşkêşker, heke roja yekem lê hay nebe jî, roja duyem dê meraq bike bê çend kes ketine malpera wî, ci fikirine û xwestine jê re ci bibêjin. Lerdorf kurtejiyana xwe xist pêşkêşker û wî jî meraq dikir ku çend kes vê kurtejiyana wî dixwînin. Wan salan di hindurê wê de motoreke berhevkar hebû ku yek-du makro fêm dikir. Çend amûrên ku di pîraniya malperê şexsî de hene; lînûska mîvanan, hejmarok û hwd tê de cih digirt. Lerdorf di sala 1994an de li ser vê meraqa xwe PHP (Personel Home Page) bi pêş xist..

Beşike mezin a vê nîvîsbaryê ji zimanê Perl hatibû standin. Navê Personel Home Page (Serrûpela Şexsî) lê kiribû. Vê nîvîsbaryê gelekî bal kişand û hate bikaranîn.

Lerdorf pêvekênu ku wekî form daneyêni ji serîlêderan hatine berhev dike nîvîsi. Navê vê bernamayê bû PHP/FI (Form Interpreter / Şirovekarê Formê). Hinekan navê PHP2 li vê guher-toya bernamayê kir. Ev nav, tevî ku bernamgelekî guherî û bi pêş ket jî demeke dirêj neguhevêri.

Lerdorf di 1993an de motora berhevkar ji nû ve nîvîsand. Navê wê bû PHP/FI V2 Vê guher-toye formen agahiyan ên HTML bi kar dianî. Dema desteka MySQL jî li vê yekê zêde bû, PHP/FI êdî ji dayika xwe bû.

Pêşî ji gel re ne vekirî bû. R. Lerdorf fikirî ku ev nîvîsbaryâku ji bo xwe amade kiriye ji aliye kesenê zêde webê nasnakin ve jî dikare bi hêsanî were bikaranîn. Di sala 1995an de bi navê "Personel Home Page Tools" li gel hate vekirin. êdî gelek kesan destek dayê û kod ên wê bi hevkari bi pêş xistin. Ji lew re bi lez bi pêş de çû.

Rasmus Lerdorf di nîvî sala 1995an de komek ava kir. Di vê komêde Zeev Suraski, Stig Bakken, Shane Caraveo û Jim Winstead hebûn. Heta wêdemê PHP'ê ji "Perl"ê deyndariyeke dewamî dikir. Vê komê PHP ji vî awayî rizgar kir. PHP kirin (Object-Oriented) "Berêveyî Bireser." Ew êdî zimanekî bernamekirinê yê bi vî rengî bû. Ev kom ji bo kîrhatinê dîtir li PHP'ê zêde bike, hey xebitî.

Di 1997an de Zeev Suraski û Andi Gutmann motorê berhevkar bi tevahî ji serî de nîvîsandin û ji bo PHP V3 bingehet çêbû. Dû re jî PHP V4 ji serî ve hate nîvîsandin. PHP Hypertext Processor ji bo serkeftinan amade bû.

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.azadiyawelat.com/>. The page title is "Rojnameya Hefteyê ONLINE Azadiya Welat". The main content area displays two news articles:

- Li dijî Sadak û Dicle lêpirsina ROJ TV** (Wednesday, 28.December. @ 13:43:20 CET) by Vedat Kurşun. It discusses the trial of Selim Sadak and Hatip Dicle.
- Polisan li Edaneyê di rojekê de 4 caran avêt ser malekê** (Wednesday, 28.December. @ 13:25:43 CET) by Tayip TEMEL (A.Welat/TAYBET). It discusses the trial of 4 people involved in the project.

The sidebar includes a photo of Abdullah Tufan and text about his trial. It also features a section titled "PIRSA HEFTEYÊ" with three options: Divê şerî xweparastinî li her qadê berfireh bikin, Divê agirbest bê îlankirin, and Divê bi tenê riya siyasetê esas bê girtin.

Li Tirkîyê cara yekemîn bi malpera Azadiya Welat, ku Serhad Ronahî amade kiribû, ji aliye kurdan ve PHP hate nasîn. Wê demê li dînyayê PHP bi lez û bez belav dibû.

PHP Ci Ye?

PHP zimanek ji zimanê bernamekirina webê ye. Her wiha, cihê ku herî pir lê tê bikaranîn ji web a herî mezin, ango ûnernetes e. Di ûnernetes de daneyê rûpelan, bi bikaranîna protokoletîl belî ji deriyekî komputerê dihere yê din.

Ev çûn, an jî ev birin, li ser bingeha TCP/IP pêk tê. HTTP (Hyper Text Transfer Protokol) ji dibe pûl a li ser vê nameyê.

Dema tu dixwazî www.malperamin.com ve kî, komputera te ji pêşkêşkera ku wê rûpelê pêşkêş dike re nameyekê dişine, wekî daxwaz. Ev daxwaz ji aliye pêşkêşker ve tê bersivandin. Ji danûstandinê re bi kinasî wiha tê gotin "daxwaz-bersîv."

PHP wekî Linuxê xwedî zagonê "Pergala Vekirî" ye. Ango bi van zagonan vegirêdayî ye. Her kesê ku dixwaze, dikare guhertinan li gor zanebûna xwe lê zêde bike. Lî nikare ji vê guhertinê pereyan qezenc bike. Divê guhertinê xwe ji her kesê ku dixwaze re eşkere ji bike.

Ji bo kesen ku CC++, Pascal, heta Visual Basic dizanîn, hînbûna PHP'ê bi tenê danekî rojê digire. Lî kesen ku van zimanî nîzânîn, belki çend danen rojê ji bo wê vejetînîn. PHP, zimanekî Scriptê ye; wate, kod ên wê wekî dosiyen nîvîsê tê tomarkirin û li cihê ku dê were bikaranîn, ji aliye şirovekarê ve tê şirovekarîn.

Ev tê wateya ci? Ev tê wateya ku ji bo tu bernamayâ te bi PHP'ê nîvîsiye berhev bikî, yanî wekî EXE bikî dosiyekî ku dikare bê xebitandin, pêwistiya te bi derxistina dosiyekî din tune. Lî ji bo tu bikaribî Scriptê xwe yên PHP bixebitînî, pêwistiya te dê bi bernamayekî ku

zimanê PHP'ê bizane çêbibe. Ev bernamekirina wekî bi serê xwe (di paceya fermanwaz de an jî di termînala dîmenderê de) jî bixebite. Lî bi tevahî em bêjin ku divê ji aliye Pêşkêşkerê Webê ve bikaribe bête xebitandin. Bi gotineke din, divê mirov bike ku Pêşkêşkerê Webê were radeya ku ji PHP'ê fêm bike.

Şirovekarê PHP'ê, iro li ser teknolojiya Scripta ku jê re 'kakilê-Zend' tê gotin, ji aliye Zeev Suraski û Andi Gutmann ve, ji serî ve, bi tevahî ji nû ve hatiye nîvîsin. Zend, teknolojiyeke wisa ye, ku wekî Windows Script Host û mesela Visual Basic for Applications (VBA), imkanî dide Pergala Xebatê ku bernamayen pê hatine nîvîsin bikaribe bixebitîne.

(Der barê Zendê de mirov dikare agahiyê bêhtir ji www zend com'ê bigire.)

Îro navê fermî yê vî zimanî wekî 'PHP: Hypertext Preprocessor' (Pêş-pêkanînerê Hiper-nîvîsê) hatiye guhertin. Û ji bo gelek Pêşkêşkerê Webê bikaribin zimanê PHP'ê fam bikin, şirovekarê pêwistî ji nû ve hatin hilberandin. Di 20'ê rîbendana 2000'an de konferansa yekemîn a PHP'ê li Israîl pêk hat û ceribandina guhertoja 4'emin hate pêşkêşkirin.

Êdî tu dikarî rûnî û bi PHP'ê bernamayekî xwedî her bikêrî binivîsi; wate PHP hatiye asta ku bi serê xwe herêmén sepanê bibîne. Bi gotineke din, bi PHP'ê êdî mirov dikare hem bernamayen lîstikan binivîse, hem ji rîveberiya danegirê binivîse. Hema hema mirov dikare pê her cure bernamayan binivîse.

Di vê pirtûka biçûk de, aliye PHP'ê yê ku me têkildar dike, PHP zimanekî bernamenûsîye ye ji bo mirov bikaribe hinek karan bi Pêşkêşkerê Webê bide kirin. Hema wekî

The screenshot shows the homepage of PC KURD.NET. The main content area features a post titled "KOVAR" with the text: "Kovara Pc Kurd édi ne utopya ye, rasti ye. Ji bo hejmara yekem bigihije destê we ji me re navnîşana xwe binivîsin." Below the post is an email address: pckurd@pckurd.net. To the right, there's a sidebar with sections like "Têkevê/Derkeve" and "Daxistin", which lists various PHP-related links such as "Ferheng.Org Bi 8 Ziman Ferheng derket Bixwîne DAXE" and "Php-Nuke 7.6 Hemû li kurdî hatiye vergerandin.. Bixwîne DAXE".

Malpera PCKurd.Net jî malpereke ku bi PHP'ê hatiye amadekirin. Divî warî de ne malpera yekemîn e jî û ne ya tekane ye jî. Lî di warê xwe de xelek xebatên girîng pêk anî û niha tekane navnîşan e.

CGIPERL an jî ASP, ColdFusion, Java (ne Javascript) ! Kod ên PHP'ê, dema me rûpelên HTMLê çêkir, di nav etiketên HTMLê de , di nav vegetandeka xwe ya taybet de tê nivîsin.

```
?PHP
echo ("Merheba Koma PCKurd!");
?>"
```

Te divê di komputera te ya şexsi de, te divê di internetê de, dema Pêşkêşkereke Webê dibîne ku mîvanek (bernameya daxwazkar a internetê, GerokBrowser) dosiyeke ji cureyên ".php", ".php2", ".php3" an jî ".php4" dixwaze, hema ji xwe re dibêje "Aha dîsa ji min re karek derket." Lewre Pêşkêşkerê Webê dosiyeke ji cureyên ".htm" an jî ".html" bi hesanî di diska xwe ya bicihkîrî de dibîne û bêzehmet ji daxwazkar e dişine. Lî dema ku ".asp", ".pl", ".cfm" û her wiha ".php" tê xwestin, Pêşkêşkerê Webê vê rûpelê wekî ku heye ji daxwazkar re naşîne. Pêşî gazî şirovekarê PHP'ê dike û pê dide zanîn ku divê ew vê dosiyê radestî daxwazkar bike. Şirovekarê PHP'ê (ango di Windowsê de PHPEXE, an jî di guhertoya çaran de PHP4isapi.dll, di Unix û mînakîn wê de dosiya PHP ku dikare were xebitandin), vê dosiya ku radestî wî bûye, pêşî kod ên PHP'ê yêni di navbera vegetandeka "" de ne, hildibijêre û pêwistiya wê ci be, wê dike. Ev kod ên ku di navbera van vegetandekan de ne, fermanen karênu em dixwazin pêk werin e. Sedema ku em bi HTMLê nehatine ser û PHP'ê bi kar tînin jî, tişa ku ev ferman dîkin ji aliye HTMLê ve nikare bête pêkanîn.

Di vir de tiştîn ku HTML nikare bike ci ne? Berî her tiştî hinek karênu di divê di Pêşkêşkerê Webê de werin kirin hene. Di seri de em nikarin bi riya etiketên HTMLê dosiyeke danegira di Pêşkêşkerê Webê de vekin û daneyên tê de bixwînin. Em bi riya HTMLê nikarin dosiyen nivîsa xwerû ya di dosiyen diskîn bicihkîrî yêni Pêşkêşkerê Webê de jî nikarin bixwînin.

Rojanekirina PHP-NUKE

Em bêjin malpereke te heye. Te ew bi Php-Nuke 7.1 ava kiriye. Lî piştî vê guhertoyê, Php-Nuke 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 û 7.6 derketiye. Nexwe divê tu guhertoya xwe jî nû bikî.

Di vê gotarê de emê riya kin û serast a rojanekirina guhertoyan rave bikin.

Niha em ê van gavan yek bi yek binivîsin.

1-Ji malpera www.pckurd.net, ji besa Daxistin'an ji xwe re php-nuke 7.6 daxe.

2-Dosiya ku te daxist ji hundir "zip" derxe.

Ji bo tu mezin bikî, wêne bitikîne.

3-Niha hemû dosiyen di hundir peldanka "Html" de hene, bigire û bavêje ser pêşkêşkera (server) xwe.

4-Di hundir paketa php-nuke 7.6 de, bi navê "upgrades" peldankek heye. Li hundir wê peldankê binihêre, hundirê wê wiha ye.

5-Di hundirê "upgrades" de ji bo her guhertoyekê dosiyek heye. Mînak, niha ji ber ku te php-nuke 7.1 bi kar anije, divê tu têkevî hundirê 7x û li hundirê wê binihêri. Di hundirê wê de ev dosî hene:

upgrade70-71.php
upgrade71-72.php
upgrade72-73.php
upgrade73-74.php
upgrade74-75.php
upgrade75-76.php

Niha tu jî peldankeke bi navê "upgrades" di hundir pêşkêşkera xwe de çêke. Û van dosiyen di hundirê 7x de hene, ku me navê wan li jor rêz kiriye, hemûyan bavêje hundirê wê dosiya xwe ya bi navê "upgrades"

7-Tîstekî ku tu zêde bikî nemaye.

Îcar em bêjin navê malpera te www.pckurd.net e. Divê tu di cihê navnîşanê yê Browserê de wiha binivîsi:

www.pckurd.net/upgrades/upgrade71-72.php

Piştî te wisa nivîsi, ENTER bike.

Heke pirsgirêk tune be, dê di dîmendara te de tîstekî wiha xuya bibe.

Niha ji bo dosiya din jî wiha binivîse û ENTER bike:

www.pckurd.net/upgrades/upgrade72-73.php

Bi vî rengî heta tu hatî 75-75'ê bidomîne.

Edî te xwe gihande guhertoya herî nû. Niha tu dikarî hemû dosiyen di hundirê peldanka "upgrades" de bavêji û jê bibî.

Hemû pirs û pirsgirêk xwe di www.pckurd.net de, di besa foruman de binivîsin.

Serkeftin.

Di PHP-NUKE de ewlekari

Rizoyê Xerzî | PCKurd

Hemû pirs û pirsgirêk xwe di besa me ya Guftûgoyan de binivîsin, em alfîkariya we bikin.

Ez bawer dikim gelek tiştîn li ser ewlekariya Php-Nuke hatine nivîsin serê we gêj kiriye. Belkî gelek kes hene ku her roj ji tirsa xirakirina malpera xwe ranazin. Ezê di vê gotarê de riyeke ewlekariyê ji bo we bînim zimên.

Lê ezê vê gotarê ji bo Php-Nuke 7.7 binivîsim. Li gor ku ez dizanîm Php-Nuke 7.7 bi kurdî qediyaye û dê PCKurd.Net wê jî bîwîşîne.

Ezê vê gotarê li ser ewlekariya dosya admin.php binivîsim. Lewre min ceriband û min fêm kir ku navê dosiya "admin.php" tê guhertin û dema ku hate guhertin jî bidestxistina wê dijwartir dibe.

Ji bo vê yekê divê tu hem navê "admin.php" biguherî û mînak; bikî "celadetbedirxan.php" û her wiha têkevî hundir dosiya config.php û di wir de rîzika

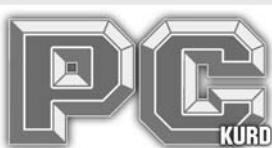


```
$admin_file = "admin";
.....
bibînî û wiha biguherînî
...
$admin_file = "celadetbedirxan";
```

Heke mirov wisa bike, ez bawer im ji bo ewlekariya dosiya admin.php gaveke mezin tê avêtin.

Ji bilî vê riye, mirov dikare "Admin secure 1.7" saz bike û ewlekariya xwe zêdetir bike. Ezê di gotareke din de li ser wê jî binivîsim.

Ji bo pirsên xwe li besa guftûgoyê binivîsin.

Kovara PCKurd
pckurd@pckurd.net

8 sazkirinê herî baş ji bo BIOSê

Tu hîleyên nû yên BIOSê bêyî sazkirina serast ên ku ji berê ve tê zanîn, bi kêrî tiştekî nayê. PCK-URD.NET alîkariyê dide te ji bo 8 klasikên BIOSê bêñ bîra te.

1-Hevkariyên ne pêwist betal bike:

Karta Navîn, ango mainboard a te çiqasî nû be, dê hevkariyên têkve jî ewqasî pirr bin. Karta deng, (sound kart) WLAN, karta dîmenê û gelek amûrên têkveyî li karta navendî hatine zêdekirin. Heke hinek ji van ji aliyê te ve nayê bikaranîn, nexwe betalkirina wê dê bike ku komputera te zûtir vebe. Hem dê bike tu hin birriêng girîng bi paş ve bitsînî. Ji hêla integrated Peripherals a li Award BIOS û li AMI-BIOSê jî li hêla Peripheral Setup tu dikarî betalkiranin pêk bînî.

2-Taybetiya Floppy (Drive) seek betal bike:

Her dema tu komputera xwe vedikî, têdebûn û nebûna disketê tê cavlêgerandin. Ev jî dibe sedema derengvebûna komputerê. Hem dengekî hilma mirov teng dike jî jê derdikeve. Ji ber vê, ji pêşeka Advanced BIOS-Features a li Award-BIOSê Boot up Floppy seek bike "Disable." Li AMI-BIOS ji bo tu vê yekê çêkî, divê tu ji pêşekan (menu) Advanced Setup Floppy Drive Seek Disabled bişopînî.

3- Tu dikarî taybetiya Virus Warning jî betal bikî:

Ev taybetî li hember virusênu ku ketine beşa Master boot Record te

hişyar dike. Pirr nehatiye dîtin ku vê taybetiyê êrîseke rastîn a virusan bend kiriye. Her wiha ne taybetiyeyeke wisa ye ku tu dest ji bernameyeke dij-virus berdî. Tu dikarî vê hisyariya virusen Biosê bi rihetî bigirî. Ji bo kesen xAward-BIOS dixebeitînin, li bin pêşeka Advanced BIOS-Features, Vebijarka Virus Warning bike Disable. Di AMI-BIOSê de jî tu

Features ji bo AMI-BIOSê j îli Advanced Setup tu dikarî vê taybetiyê betal bikî, "Enable."

5-Taybetiya (Flash) BIOS Protection çalak bike:

Ev taybetî nahêle BIOS were jêbirin, an jî dîsa li ser were nivîsin. Ji ber vê yekê bas e ku weki "Enable" bimîne. Bi tenê dema te BIOS rojane kir, vê taybetiyê

rîneke IRQ têxe valahiyê ev taybetî gelekî cazîb e. Ev sazkin ku di rewşa Enable de be, BIOS IRQ ya 12an ji bo PS2 mişkê vediqetîne. Ji ber vê rewşa heri baş dê Auto be. Ji ber vê yekê, heke mişkek li pergâlê nehate girêdan, birrîna 12an dê ji bikaranînê re vekirî be. Di BIOSê de bi pirranî tu dikarî li bin sernavê PS2 Mouse Power an an jî li bin sernavê PS2 Mouse Support lê rast werî.

7-Bikaranîna Onboard IR Function

Di van demen de ku em komputera xwe ya li odaya xwe ji dûrî ve bi dûresazê bi rê dibin, taybetiya infra-red hîn bêhtir balê dikişîne. Heke di pergala te de amûreke ku bi infra-red dixebeitte tune be, tu dikarî vê taybetî têxî rewşa Disabled. Heke di karta navendî ya te de hevkareke girêdayî infra-red hebe IrDA-Mode an jî Ask IR Mode çalak bimîne dê çêtir be.

8-Sazkirinê FSB Spread Spectrum

Ev taybetî ji bo ronîdana elektromyetik a ku Frontside Bus (FSB) belav dike dakeve asta herî nizim, leza saetê a FSB dadixe nêvî, an jî bêhtir dadixe. Ji ber vê yekê çêkerên komputeran ji bo Bawernameya Ewlekariyê CE encamên bilindit distînin. Dema tu leza saeta FSB bilind bikî, ev taybetî stabiliteya pergala te xira dike. Ji lew re vê taybetiyê bike Disabled. Di rewşa xebata asayî de sazkinâna di asta nizim de %1 bes e.

Advanced Chipset Features	
System Performance	Expert
FSB Frequency	133 MHz
CPU Interface	Optimal
Memory Frequency	Sync
Resulting Frequency	
Memory Timings	Memory Frequency
x T(RAS)	By SPD .....
x T(RCD)	50% .....
x T(RP)	60% .....
x CAS Latency	66% .....
AGP Aperture Size	75% .....
AGP Frequency	80% .....
AGP 8X Support	83% .....
AGP Fast Write Cache	Sync .....
System BIOS Cache	

Mirov dikare mîhengên BIOS'ê biguhere. Em pêşniyar nakin ku kesen jê fam nekin guhertinan bikin. Lewre guhertina mîhengan garantiyê radike.

dikarî li hêla Virus Protection vê taybetiyê betal bikî.

4-Betalkirina Quck Power on Self-Test

Heke pergala te bi tenduristî dixebeitte, ne pêwist e di her vebûnê de bîr were hejmartin. Ji bo Award-BIOSê li Advanced BIOSê

bigire. Di hinek guhertoyê Award-BIOSê de ev taybetî bi navê Flash Update ye, ji bo tu parastina lînîvîsandinê çalak bikî, vê taybetiyê bike "Disable."

6-Bikaranîna PS2-Mouse Function Control

Ji bo kesen ku dixwazin bir-

Destpêka dersên HTML'ê

HTML: Hyper Text Mark-up Language

Dema me çend kesan Koma Pc Kurd ava kir, me texmîn nedikir ku rojekê emê werin vê astê. Îro êdî em pirtûkên vî karî dinivîsin û her ji 6 mehan xortekî din dikeve nav me.

Divê mirov HTML'ê baş bizane. Ew zimanê bingehîn ê internetê ye. Ji bo mirov malpereke baş ava bike gelekî pêdîvî ye.

Dema mirov bi riya gerokê dixwaze malperekê veke, mirov bi alîkariya www. navê malperê dini-vise û malperê vedike. Mirov dibîne wa ye wêne, nivîs, xêz û hin tiş-

tên din bi awayekî xweşik, rêzkirî û balkêş derketin.

Mezinbûna nivîsan...

Rengê nivîsan...

Dema mirov ditikîne rûpelekî din vedibe...

Berî mirov bitikîne nivîs reng diguhere...

Berî mirov bitikîne nivîs mezi-nahiyê diguhere...

Kîjan wêne li ku, çawa diseke-ne...

Dirêjahiya xêzan...

Stûriya xêzan...

Nivîsa stûr, paldayî û binxêzki-rî...

Divê tu bizanî ku di vê rûpelê

de ev bikêrî hemû bi HTML'ê dihatin pê. Îro gelek zimanên din hene ji bo malpersaziyê. Lî HTML bin-geh e û di hemûyan de jî bi awayekî heye.

HTML di nav zimanên berna-mekariyê de yê herî hêsan e...

HTML bi tenê rûpelên bêteveger (statik) çêdike...

Zimanên rûpelên biteverger ama-de dikin ji HTML'ê bi kar tînin...

Tu HTML'ê nizanibî, tu nikarî malperekê çêkî...

Tu hoste yî, HTML amûra te ya herî hêsan e...

HTML zimanê teşedanê ye...

Pir hêsan e, bi kêrî hindik tiş-

tan tê...

Divê tu bizanî ku rûpelên mal-perê ji dosyan pêk tê. Ew dosiyê HTML'ê ne. Gerok wekî "dosiyê html" gažî wan dike. Jixwe cureyê dosiyê wê jî .html û .htm ne.

Editor û bernameyê wekî Front Page nahêlin tu hîn bibî...

Pêşî HTML'ê hîn bibe, dû re bernameyan bi kar bîne...

Tê bi Lînûska Nişeyê HTML'ê çêtir hîn bibî...

Piştî tu hîn bû, tu jî gotarekê der barê wê de ji me re binivîse ku em jî tiştekî ji te hîn bibin...

Fermo!

Serkeftin Ji te re!

Navnîşanê hotmailê tên bidestxistin!

Bernameyeke bi navê Hotmail Brutus hemû navnîşanê hotmailê yên dinyayê bi dest dixin û di wê lîsteyê de li navmîşana e-peyama (e-mail) te digerin. Heta niha gelek navnîşanê e-peyamên hotmailê yên nivîskarê kurd hatine bidestxistin. Vê hefteyê jî nivîskarê kurd Lokman Polat, ku li Swêdê dijî, bi e-peyamekê têkiliyên xwe hisyar kir ku navnîşana wî ya kevin lokmanpolat@hotmail.com ketiye destê hin kesên êrîşker û ew kes çêran ji têkiliyên wî re dikan.

Van rojan bernameyek bi navê Hotmail Brutus ketiye nav destê Hacker'an. Bi taybetî hacker'ên tirk vê bernameyê li dij e-peyamên rojnamevan, nivîskar û kesên navdar ên kurd bi kar tînin. Navnîşana wan

a hotmailê bi dest dixin û bi têkiliyên wan re diaxîvin, siqêfan dîkin û hewl didin ku saloxan bi vî rengî bi dest bixin.

Navnîşana hotmailê çawa bi dest dixin?

Berî niha bi çend rojan navnîşana rojnamevana kurd Mizgîn Bîngol jî ketibû destê wan kesan û wan gelek çêr ji kesên di MSN a wê de tomarkirî ne re,

gotibûn.

Xetereya wê di ji astê de ye?

Malpera bi navê PC KURD berî niha bi çend rojan, e-peyameke giştî ji bo bikarhênerên kurd birêkiribû û hisyar kiribû ku

dê bûyerên bi vî rengî van rojan rû bidin. Lewre hemû şîfreýen hotmailê yên dinyayê, di lîsteyekê de tên bidestxistin. Jixwe ji ber vê yekê navê bernamayê jî Hotmail Brutus e, yanî wekî xayinekî ji hundir hotmailê,

navnîşan û şîfreýen wan dide destê kesên bi niyeta xirab.

Lê ew kes her dem xwe eşkere nakin. Malpera PC KURD jî bikarhênerên kurd hisyar kirin ku xetereya vê yekê zêdetir e. Lewre ew kes dikarin nehêlin tu fêm bikî û her roj peyamên te bixwînîn, dû re wekî nexwendî nîşan bikin û jê derkevin. Tê her roj bibînî ku hinek peyamên nexwendî hene, lê tu yê tu caran fêm nekî ku peyamên te berî te, ji aliyê hinek kesan ve hatine xwendin.

Malpera bi navê PC KURD pêşniyar dike ku hûn tiştên nepenî û veşartî li ser e-peyamên xwe nenivîsin û bi taybetî şîfreýan li ser e-peyamê ji tu kesî re neşînin. Divê bête zanîn ku, di internetê de ji %1 jî tiştekî were veşartin nîn e.

Hacker'an berê xwe guherandin

Li gor lêkolînê vê dawiyê, êrîşkarê sîber êdî taqtîkê xwe guherandin. Êrîşkarê nû, êdî êrîşî qelşen vala yên Pergalê Xebatan nakin, lê êrîşî bernamayê tên bikaranîn dikan.

Heta van demên dawî êrîşen herî pir ên êrîşkarê sîber, li dora guhertoyê Windows û her wiha Pergalê Xebatan diçû û dihat. Lê di van demên dawî de, daneyênu ku tên bidestxistin, nîşan didin ku hedefa wan guherî. Hedefen nû, bêhtir li ser sepanan radiweste. Wekî sedema guhertina hedefe jî, herî pir rojanekirina Pergalê Xebatan tê xuyakirin. Hedefa nû Sepan in Çend roj berê Şirketa Lêkolînan a bi navê SNS Instite daneyêbi vî rengî diyar kir. Li gor daxuyaniya wan, êdî Şirketê Nîvîsbaryê yên mezin tevdîra xwe distîn û ji bo qelşen ku tên dîtin, di dema xwe de dagirtin û pîneyan diweşîn. Ji ber vê yekê Pergalê Xebatan her ku dicin bêhtir bi ewle dibin û êrîşkar berê xwe didin ser sepanan. Di Lîsteyê de antî-virus ji heye Di lîsteya êrîşkaran de bernamayê pir tên hezkirin û bikaranîn, hene. Di serî de iTunes, RealPlayer û Winamp hene. Di nav hedefen nû de bernamayê ewlekariyê ji hene. F-Secure, TrendMicro, McAfee û Symantec di van demên dawî de ketine teşqeleya ewlekariyê û pispor ji vê yekê bi tasewas in. Li gor daxuyaniya SANS'ê, di çarîka vê salê de, 600 heb qelşen nû yên ewlekariyê hatine dîtin û hîn jî ev qelş nehatine pînekirin. Her wiha 20 ji van qelşan, gelekî girîng in, xetereya wan mezin e.

Sergoyê Qada Nîgaşî

Wekî tê zanîn çawa ku computer û internet kete nava jiyana mirovan êdî têghiştin ku tenê mirin ji destê mirovan reviyaye. Niha wekî ku em dibêjin malper an jî bi navekî din em bibêjin ensiklopediyê qada nîgaşî rasterast bi internetê re kete nava jiyana me.

Me her kesî dest bi malpereke bi dilê xwe kir. Ji ber hin sedeman-aborî, teknikî, şexsî û hwd.- malperen me hatin girtin. Gelek caran me ax kişandiye xwezî min kopiyê dosyayê malpera xwe li cem xwe bihişa. Hema bila li ber destê min bûya. Me dixwest em xwe bigîhînin sergoyê malpera xwe.

Niha jî malpereke bi navê

<http://www.archive.org> peywira sergoyê malperan dike. Lê wekî me got ev malper jî sergo ye, dibe ku hûn xwe negîhînin hin malperan, hin dosyeyan. Lê dîsa jî hûn dixwazin nostalji bikin ji kerema xwe re vê malperê ziyaret bikin.

Exploit Ci Ye?

Exploit Ci Ye, Çawa Tê Bikaranîn?

Di pergâlêne xebitandinê yên kesane de (mînak DOS) tenê bikarhênerêk pergâlê bi kar tîne û tenê ev bikarhêner di-kare dosyayen veke, bixwîne û hwd.

Lê di pergâlêne xebitandinê yên ku pir kes di heman demê de dikarin bikar bînîn de, divê rêvebereb hebe. Ev rêveber di Novellê de wekî supervisor, Di Unix û clonêne wê de wekî root, di NT'ê de wekî administrator tê binavkirin. Di van pergâlêne ku pir kes dikarin tê de bixebitin de kesen ku dixwazin desthilatiya xwe xurtir bikin bernamayê bi navê "exploit" nîvîsandine. Exploit, ji tunebûna bernamayeyeke li ser pergâlê sîdê werdigirin û desthilatiya bikarhênerê/i xurtir dikin. Exploit wekî local û remot du cure ne. Exploitên local, dema ku bikarhêneren pergâlê bin dikarin bîn bikaranîn, lê di exploitên remote de ne hewce

ye ku tu bikarhênerêke/i pergâlê bî. Kêmasiyêne pergâlan û exploitên ji bo bikaranîna van hatine nîvîsandin roj bi roj zêde dibin û ji bo her kêmasiyêke pergâlê patch tên nîvîsandin.

Hûn dikarin ji <http://us.mcafee.com/virusInfo/default.asp?id=alphan> ê zêdetir agahî bistînîn.

Ciwanekî Pîransarê cara yekemîn Wîndowsa XP kire Kurdî

Malpera Peyamnêrê nûçeyek weşand ku gelek balkêş bû. Luqman Bexte ciwanekî bajarê Pîransara ser bi Kurdistana Îranê, piştî pitir ji salak û heft mehan mandibûn û karkirinê, karî Wîndowsa XP bi tevahî bîne ser zimanê Kurdî.

Eva ji bo wan kesan ku bi başî zimanê Îngilîzî nizanîn, hêşankariye ke baş e. Ji ber ku Luqman dibêje Wîndowsa wî her ji destpêka dabezin bo ser Kompyuterê, hemû

aykonên wê bi zimanê Kurdî ne.

Wî ciwanê Kurd çend kar û pirojeyên din jî li ber dest de hene. Yek ji wan serpêhatî û berhemên stranbêjên Kurd e, nermamêra wê bi awayekê ye ku dema mirov li ser navê stranbêjekê bitikîne, dikare serpêhatiya wî/ê bixwîne û berhemên wî/ê guhdarî bike.

Hêjayî gotinê ye ku kekê Luqman waneya Kompyuterê li ci xwendingehekê û li cem ci fêrkare-

kê nexwendiye.

Tê gotin ku Wîndowsa Kurdî ya ku birêz Luqman Bexte çêkiriye heyva tê dikeve bazarê û hemû kesek dikare mifahê jê bistîne. Zimanê wîndowsê bi zaravê Soranî hatiye amade kirin.

Desteya Nivîskar ya Agirî pîrozbahiyê germ ji birêz Luqman Bexte, ciwanê xwedî şîyan û karîn yê Kurd dike û jêre hêviya serkeftînen pitir dixwaze.

• Pirsgirêka Klavyeyê

Çend kes û malperan xwestin klavyeya kurdî çêkin. Mixabin ev xebat ne li gor zimanzanî û pisporiyê têr kirin. Ji lew re jî pirsgirêka çareser nakin.

Klavyeyen bi tîpêr erebî êdî tu pêşerojê ji kurdan re naynin. Kurd bi tevahî hêdî hêdî derbasî tîpêr latînî dibin. Divê çareya klavyeyê bi latînî çareser bibe.

Klavyeya kurdî jî bû pirsgirêkeke girîng êdî. Bernameyên kurdî derdi-kevin, Linux Ubuntu di destpêka sala 2006'an de dê di nav kurdan de geleki belav bibe û pirsgirêka sereke ji klavye ye. Lewre tîpêr û, î, ş, ç, ê bi hêşanî nayê nivîsin, heta li gor klavyeya hin welatan qet nayê nivîsin.

Di malpera pckurd.net de jî ev mijar bi rojan tê nîqaşkirin. Hêjayî gotinê ye ku mirov bêje, klavyeya kurdî ne karê teknîsyen û komputergerên kurd e. Ew karê Saziya Zimanê Kurdî ye û saziyek bi vî rengî nîn e.

Saziya Zimanê Kurdî, divê rûne û

klavyeyek wisa amade bike û bi kurdî mirov bikaribe bi hêşanî binivîse. Mînak, niha li ber herkesî Q Klavye heye. Ev klavye li kurdî nayê. Lewre tîpêr wê li gor kurdî nehatiye rêzkirin.

- 1- Tîpêr kurdî nîn in.
- 2- Tîpêr din jî li gor kurdî nehatine rêzkirin.

Zimanzan klavyeyê wiha amade dikan:

- 1- Em tîpan çawa rêz bikin, ku hevok ji aliye destekî ve neyê nivîsin û her tîpeki ji aliye destekî ve were nivîsin.

2- Em tîpan çawa rêz bikin, ku mirov bikaribin nivîsa xwe bi lez bi nivîsin.

Q Klavye di kurdî de li van herdu armancêr jorîn nayê. Bi Q Klavye destek ji destê din bêhtir dinivîse û diweste, diqerime. Her wiha mirov pê dereng jî dinivîse.

Li Aliyê din, li Tirkîyeyê F Klavye heye. Ev klavye jî bersîvî nade kurdî. Ji Q Klavye geleki çêtir e, lê pirsgirêk zimanê kurdî çareser na-ke. Li ser F Klavye herdu dest bi hev re dixebeitin û her tîpek ji aliye destê din ve tê nivîsin.

Heke li ser F Klavye pirsgirêka tîpêr Ê, Û, Ç, Ş û İ were çareserkirin, dê ev jî çareser bibe. Tew nebe dê ji bo demekê were ceribandin.

Di vî karî de encam bi pêşbaziyan belî dibe. Klavyeya Nefelê, Klavyeya Kurditgroupê û Klavyeya ku bi rastî jî li gor zimanê kurdî ava bibe divê bikevin pêşbaziye. Kê li ser klavyeya

xwe gotara xwe zûtir nivîsi, ew klavye serkeftî ye. Lê divê mirov ji niha ve bêje, Q Klavye di pêşbaziyan de heta niha neketiye pêşya F Klavye.

Bazara Vî Karî

Helbet bazara komputergeriya kurdî êdî dê derkeve holê. Li dinyayê gelek bername niha ji xwe re li wergerên belaş digerin. Me bi dehan bername ji wan re wergerand, da ku baza zimanê kurdî çêbibe. Sibe dê hin şirketên mezin rabin wergerên taybet ji bo xwe bistîmin û hin jî dê bixwazin Klavyeya Kurdî ji fabrikeyên xwe derxin. Ji bo ku tiştên hatine serê zimanê kurdî neyê serê komputergeriya kurdî jî, divê ev pirsgirêk zûtirin dem ji aliye saziyên têkildar ve were çareserkirin. Mixabin, xuya ye ku lê-kolîn û xebatê vî rengî têkildarî aboriyê ye û hemû saziyên têkildarî vî karî jî ji tunebûnê nikarin destê xwe bilivînin.

Ev mînak jî ne mînakeke serkeftî ye ji bo klavyeya kurdî.

Ensîklopediya Azad

Kovara PCKurd, Wikipedia ku bi felsefeya 'naveroka azad' di demeke kin de bû çavkaniya referansê ya populer dinirxîne.

WIKİPEDIYA
Ansiklopediya azad

Heta iro we bi dehan ensîklopedî dîtiye. Lê we îmzeya xwe dananiye bin wan. ensîklopediyeke ku di her warî de bi agahiyên xwe bibe çavkaniya me nîn e. Ensîklopediyeke wiha hem ji bo xwendekaran, hem ji bo nivîskar û rewşenbîran û hem jî ji bo zanist û lêkolîneran tiştekî pir pêdivî ye. Ensîklopediyeke kurdî... Heke hinek ji te re bêjin "Em dest bi amadekirina ensîklopediyeke wisa dîkin, tu jî di nav de cih bigire", tê çi bêjî? Tu bawer dîki ku rojekê derfeteke wiha têkeve destê te û tu îmzeya xwe deynî bin ensîklopediyeke navnetewî? Ne pêwist e ku gotinê dirêj bikin. Niha derfeteke bi vî rengî ji bo her kesê ku bi kurdî dizane, heye. Ev ensîklopedî iro êdî heye jî.

Ev xeyal ji bo kurdan bi riya Wikipedia pêk tê. Berî ku em li ser ensîklopediya kurdî rawestin, emê hinekî li ser dîroka Wikipedia rawestin.

Wikipedia, bi alîkariya bi hezaran kesên ku zimanên cuda dizanin û bi riya internetê keda xwe digihînin hev, pêk hatiye. Wikipedia iro li dinê ensîklopediyeke ji ensîklopediyen herî mezine. Van deman, dema mirov di Google de li gotinekê digire, di rêzika yekemîn de rûpelan dazanîna wê gotinê ji nav rûpelan

Wikipedia derdikeve. Di nav rûpelan Wikipedia de her tişt ewqasî berfireh û bi agahiyên têrjiye tên nivîsin ku gelek caran pêwistî bi lêgerîna di Google de namîne. Tiştek heye ku iro Wikipedia evqasî mezin û berfireh kiriye. Ew jî bingeha wê ya bi navê 'Wiki' ye.

Wiki ci ye?

Berî mirov dest bi kîtekîten Wikipedia bike, divê mirov felsefeya wê bizane. Ji bo vê jî divê berî her tiştî mirov bizane bê Wiki ci ye. Ji ber ku bi awayê Wiki malperên kurdî pir nîn in, dibe ku Wiki bi we biyanî bê.

Wiki, sepaneke wisa ye ku hem destûrê dide bikarhêneran ku agahiyân li malperê zêde bike hem jî agahiyên ku hene biguherîne. Wate di malpereke wiki de, her kes dikare rûpelan li gor xwe ji nû ve serast bike, tiştan lê zêde bike. Her wiha hemû guhertinê ku tên kirin tomar dibin û bi wî rengî tên weşan. Her wiha kesekîê din jî dikare têkevî û wan rûpelan bi awayekî din biguhere û tomar bike. Yek jî dikare guhertinê ku te kirine hemûyan bi paş de vegerîne û bike wekî berê.

Ev taybetiya Wiki bila çavên we netirsîne. Bê çawa tu dikarı tiştên baş li malpereke wisa zêde bikî, gelek kesên din jî hene ku dikarin bi qasî te agahiyên balkêş û nedîtî lê zêde bike. Dibe ku yek bixwaze agahiyên we bi niyeteke xerab xera bike, lê ev yek ne xem e. Lew re hem kesên bi vî rengî hindik in û kes bi vî armancê zêde nêzîk nabin, hem jî ku tiştekî wisa çêbibe jî rîveberên malperê dikarin bi hêsanî rûpelan bikin wekî berê.

Ev sepan, berhevkirina doku-

Her kes dikare têkeve malpera Wikipedia û li gor zimanê xwe agahiyân berhev bike. Heta dikare agahiyên nû li malperê bar bike.

tu xwe digihînî rûpela çavkaniyê. Zimanekî nîşankirinê yê hêsan ê Wikipedia ku bikaranîna wê hêsan e. Ev ziman di malperê de li gor nivîsbariya ku tê bikaranîn dibe ku biguhere. Heta tu dikarî zimanê HTML'ê an jî editoreke dîmenî jî bi kar bînî.

Di rûpelan Wiki de bi gelemeperi mirov dikare girêdanê bide gotinan jî. Ev riya herî hêsan a mezinkirin û gera di hundir wiki de ye. Em bi mînakekê bêjin: Em bêjin malperek te der barê erdnîgariyê de heye û te di rûpeleke wê navê Wanê dibore. Dema tu girêdanekê didî gotina Wanê, bixweber rûpelek bi navê Wan tê afirandin. Êdî divê tu têkevî wê rûpelê û der barê bajarê Wanê de jî agahiyân binivîsî. Di hundir gotara te de çend gotin hebin ku tu difikirî divê wateya wê were nivîsin, divê tu girêdanekê bidê. Dema te girêdan da gotinekê û piştî rûpela wê ya nû ya vala vebû, te tiştek tê de nenivîsi, ew gotin bi rengekî belî dibe. Heke te naveroka wê tijî kir, hingê jî bi rengekî din ew gotin belî dibe. Tu ne mecbûrî hemû rûpelan

vala dagirî. Lewre dê piştî te gelek kesên din werin û dê yek ji wan bixwaze vê rûpelê binivîse. Zincîra wê bi vî rengî direj dibe. Mirov dikare vê yekê bişubîne darekê û gulyîn wê.

Di wiki de her nivîskarek ne xwedî nasnameyekê ye û li ben rûpelan navê wan nayê nivîsin. Di wiki de rûpel hemû di bin besa xwe de ne. Di wiki'yê de armancî hêşankirina gihaştina agahiyân e. Ne cihê wê ye ku kes şîroveyên xwe der barê tiştan de binivîsin.

Ensîklopediya Azad

Digel mentiqâ wiki ku bingeha Wikipedia ye, divê mirov têgiha 'naveroka azad' bizane ku ew jî bingeha drûşma 'ensîklopediya azad' e. Hemû agahiyên di Wikipedia de, di hundir lîsansa GNU Lîsansa Pelgekirina Azad de ye. Bêyî ku sînorekî telîfi hebe dikare bi azadî were bikaranîn. Ji ber vê taybetiya xwe jî Wikipedia populer bûye.

Îro Wikipedia îngilîzî bi keda bikarhêneran ji 700 hezar rûpelî derbas bûye. Wikipedia tirkî ji 6 hezar rûpelî boriye û Wikipediya kurdî jî li dora 2 hezar rûpelî ye. Mirov di Wikipedia de dikare xwe bigihîne gelek agahiyên der barê çand, erdnîgarî, dîrok, jiyan, zanist, civak û teknolojiyê de. Wikipedia ku bingeha wê Web e, li gor lêkolînekî di internetê de malpera herî populer a referansê ye.

Malbata Wikimedia:

Wikipedia
Ensîklopedî

Wikibooks
Büroku
Büroku
Büroku

Wikîpediyayênu ji 100.000 zêdetir gotarênu wê hene:

Wikiferteng
Ferheng

Wikispecies
Species

Wikimedia Commons
Wêne Û Medya

Wikinews
Nûçe

Wikigotin
Gotin

Wikiçavkanî
Belge

Meta-Wiki
Koordinasyon

Wikipedia Kurdî

Mirov dikare ji navnîşana ku.wikipedia.org xwe bi hêsanî bigihîne besa kurdî ya Wikipedia'yê. Wikipedia Kurdî bi heman prensibên Wikipedia be jî, mixabin ku heta îro bi qasî birayên xwe yên din mezin nebûye. Jixwe mezinkirin, zêdekirina agahiyên wê û heta xistina wê ya di nav mezin-tirîn ensiklopediya dinê de, di destê me de ye. Piştî ku mirov hinekî di Wikipedia Kurdî de geriya, mirov dikare bi hêsanî prensibên wê fam bike û zanînên xwe lê zêde bike. Ji bo tu destê xwe navêjî vê ensiklopediya navnetewî tu sedem li ber kesî nîn e. Ëdî hincet nîn e.

Lêkolîn û Pêşxistin

Em bêjin der barê mijarekê de pêdiyi te bi hin agahiyên ensiklopedik heye û tu dixwazî ji bo vê di hundir Wikipedia Kurdî de biggerî. Çend riyên cuda hene ji bo tu xwe bigihînî agahiya ku tu lê digerî. Berî her tiştî, di her rûpelê de, li aliyê cepê zeviya lêgerînê heye, ku tu dikarî gotina tu lê digerî di wir de binivîsi û pê li bişkoşkê bikî da ku di hundir Wikipedia Kurdî de tişa tu lê digerî derkeve pêşberî te. Heke li gor gotina tu lê digerî sernivîsa rûpelekê hebe, dê te serast bibe wir. Lê ji bo lêgerînê alternatifek te ya din jî heye. Tu dikarî li serûpela Wikipedia Kurdî, ji nav alfebâyê tîpekê hilbijêrî û li gor gotinêni bi wê tipê dest pê dikin, biggerî. Heke tu li gotinekê nagerî û

Wikipedia li gora kategorîyan

Kategoriyêng bingehî - Hemû kategorî

	Zanist -Anatomî - Kîmya
	Teknoloji
	Kompûter - Nivîsbarî - Nivîsbariya azad
	Cîvak - Rêxistin - Dîrok - Medya
	Çand û Huner - Nivîskar - Hunermend - Ziman - Wêje
	Mirov - Kes - Kom - Şehîd
	Erdnîgarî - Kurdistan - Parzemîn - Welat - Herêm - Bajar - Navçe - Gund

Bi taybetî besa komputeriyê ji sala borî û vir te tê pêşxistin

tu li mijareke gelempêrî digerî, nexwe divê tu besenî ensiklopediyê bi kar bînî. Bi vî rengî tu dikarî xwe bi hêsanî bigihînî gotarênu di bin besa xwe de bûne rêt. Wekî mînak em li gotina 'Ehmedê Xanî' biggerin. Dê Wikipedia Kurdî me berêveyî rûpela 'Mele Ehmedê Xanî' bike. Di rûpelên wiha dirêj de, pêşî listeyeke mijaran heye. Bi vî rengî riyeke hêsan dide te ku tu di hundir gotarêde bi hêsanî biggerî. Di rûpela

'Ehmedê Xanî' de tê wêneyê wî, berhemên wî, felsefeya wî, jiyana wî û dîtinêni wî bibînî. Heke te divê tu agahiyen li van tiştan zêde bikî, divê tu bişkoşka 'biguherîne' ya li aliyê rastê yê jêrîn bitikînî. Her wiha tê bibînî ku hinek girêdan di hundir rûpelê de sor in, hinek ji hêşîn in. Gotinêni ku bi rengê hêşîn hatine belîkirin, xuya dike ku tu wan bitikînî tê herî rûpela wê gotinê û ew rûpel tijî ye. Lê gotinêni ku

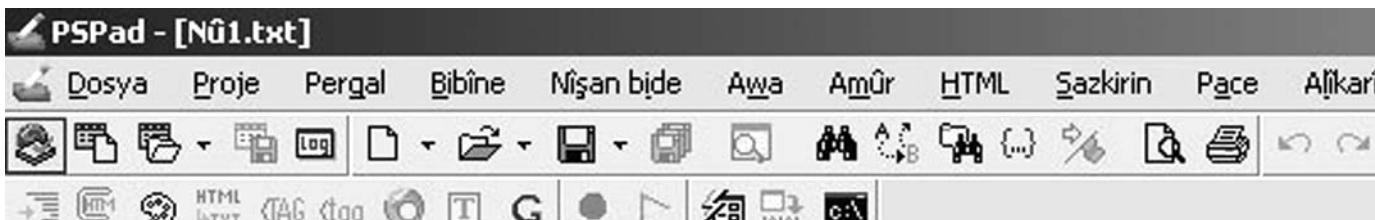
bi rengê sor hatine belîkirin, xuya dike ku rûpela wê hatiye vekirin lê vala ye û divê hinek binivîsin.

Hin zagonêñ lêzêdekirina li rûpelê Wikipedia jî hene. Berî her tiştî, heke tu naxwazî agahiyen tu dinivîsi ji aliyê hinekî din ve were guhertin, lêzêdekirin û bikaranîn, nexwe divê tu nenivîsi. Her wiha agahiyen ku tu dinivîsi, an divê ji aliyê te ve hatiben nivîsin, an jî divê ji çavkaniyeke azad hatibe standin. Berhemên ku mafê wan ê telîfî tê parastin, tu nikarî têxî nav rûpelê Wikipedia, ev qedexe ye. Heke tu tiştêkî wiha lê zêde bikî, berpirsiyariya wê bi tevahî di stuyê te de ye. Digel van, agahiyen ku tê binivîsi divê ne şexsî bin, divê li gor pêdiyiya ensiklopediyan be, divê şîroveya şexsî nehundirîne û çewtiyên rêzimanî tê de tune bin. An jî heta ji destê te hat divê tu çewtiyên rêzimanî nekî. Heke der barê gotarekê de tu bixwazî şîroveyeke şexsî binivîsi, li ser rûpelê bişkoşka 'nîqaş'ê heye ku divê tu bitikînî û dîtinêni xwe binivîsi.

Wikimedia

Projeya Wikipedia di demeke kin de ewqasî bi ser keft ku, bi navê Wikimedia malperên cuda ên referansê hatin çêkirin. Di wikimedia de wêne û medyayê azad têne weşan. Her kes dikare têkeve vê malperê û wêneyên ku dixwaze di vê çavkaniyê de bi cih bike, bişîne.

PSPad, bernameyeke edîtorî

PSPad bernameyeke edîtorî ye. Bi alîkariya vê bernameyê, mirov dikare script'an binivîse, an bernamayan saz bike, an jî wergera bernamayekê, an dosiyekê bi hêsanî, di demeke kin de pêk bîne. Her wiha cu-dahiyen di navbera gelek guherto-yan de jî bi hêsanî tê dîtin.

PSPad bernameyeke bi gelek zi-manan hatiye weşan. Lê kurdiya wê tunebû. Ji bo hêsankirina nivîsandina script û bernamayan PSPad gele-kî pêwist bû. Niha mirov dikare bi hêsanî ji pspad.com guherto-ya (ver-siyon) dawî belaş daxe û zimanê kurdî hilbijêre.

Ji bo kesen ku dixwazin berna-

meyan wergerînin kurdî jî gelekî gi-ring e. Ne ji bo wergerê, lê ji bo rûbi-rûkirina du guherto-yan gelekî jêha-tî ye. Mînak, dema tu guherto-ya Abiwordê ya kevin û ya nû bi hev re

vekî, heke tîpek bi tenê cudahî di navbera herdu-yan de hebe, bi rengê kesk xuya dike.

Bi kar bînin, hûnê jê hez bi-kin.

Ji bo alîkariyê di foruma pckurd.net de binivîsin.

WWW.kovaraw.com

Hejmarêni me yên borî di malperê de ne.
Hejmara nû li bayiyan e.

Nivîsên xwe bişînin kovaraw@kovaraw.com

BÊ KOVARA W NEMÎNIN